

MAGYAR NAPLÓ

A Magyar
Írószövetség
lapja

Megjelenik havonta
ISSN 0865291 0

Szerkesztőbizottság: *Jókai Anna* (elnök),
Báger Gusztáv, *Csontos János*, *Fehér Béla*,
Horváth Antal, *Kalász Márton*, *Kő Pál*,
Salamon Konrád, *Szakály Sándor*

Főszerkesztő: *Oláh János*

E-mail: foszerkeszto@magyarnaplo.hu
Mobil: (70) 388-7035

Olvasószerkesztő, tanulmány: *Rosonczy Ildikó*

E-mail: tanulmany@magyarnaplo.hu
Mobil: (70) 388-7033

Vers, könyvkiadás: *Szentmártoni János*

E-mail: vers@magyarnaplo.hu
konyvkiadas@magyarnaplo.hu
Mobil: (70) 388-7032

Próza: *Biró Gergely*

E-mail: proza@magyarnaplo.hu
Mobil: (70) 388-7031

Nyitott Műhely: *Ekler Andrea*

E-mail: nyitottmuhely@magyarnaplo.hu

Európai Figyelő: *Jávorszky Béla* és *Bellus Ibolya*

E-mail: europafigyelo@magyarnaplo.hu

Könyvszemle: *Erős Kinga*

E-mail: kritika@magyarnaplo.hu

Tördelőszerkesztő: *Molnár Csenge-Hajna*

Borító: *Zách Eszter*

Ügyintézők: *Cech Vilmosné*, *Nagyné Paládi Judit*

Terjesztés: *Zsiga Kriszta*

E-mail: elofizetes@magyarnaplo.hu
hirdetes@magyarnaplo.hu

A szerkesztőség címe (Írott Szó Alapítvány)

1092 Bp., Ferenc krt. 14.

Levelezési cím:

1450 Budapest, Pf. 77.

Számlázási cím: **1062 Bp., Bajza u. 18.**

Telefon/fax: **413-6672; 413-6673**

Szerkesztőségi mobil:

(70) 388-7034

Elektronikus levélcímünk:

info@magyarnaplo.hu

Elérhetőségünk a világhálón:

www.magyarnaplo.hu

Kiadja az Írott Szó Alapítvány (1092 Bp., Ferenc krt. 14.) és a Magyar Napló Kiadó Kft. (1062 Bp., Bajza utca 18.). Terjeszti a Nemzeti Hírlapkereskedelmi Rt. és a regionális részvénytársaságok. Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletága (1080 Bp., Orczy tér 1.) Előfizethető valamennyi postán, kézbesítőknél, emailen (hirlapelofizetes@posta.hu), faxon (303-3440) egy évre 7392 Ft, fél évre 3864 Ft. További információ: 06-80-444-444 Külföldi előfizetés: a szerkesztőség címén. Az előfizetési díj egy évre postaköltséggel együtt 60 USD vagy 50 EURO, mely átutalható a HVB-Bank Hungary Rt. (1065 Bp., Nagymező utca 44.) 10918001-00000421-10290001 számú számlára, vagy bankcsekkben elküldhető a szerkesztőség címére. Nyomda: Mackensen Kft. 1139 Bp., Frangepán utca 12-14.

*Meg nem rendelt kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. Minden felbélyegzett, válaszborítékkal ellátott levélre válaszolunk. Muta-
tópéldány kérhető, megrendelés leadható a szer-
kesztőségben.*

A címlapon **Turczy István**
(**Zách Eszter** felvétele)

Magyar, író, szövetség 1945 – 1956 – 2007

Számtalanszor elhangzott 1957-ben és később a vád: a magyar íróknak döntő szerepük volt az „ellenforradalom” kiirtásában. Ráadásul utána „sztrájkol-
tak”, nem látták be bűneiket, nem hintettek hamut a fejükre. Tudhatjuk, az írók tevékenysége valóban meghatározó volt, mégpedig a magyar nép forradalmának és szabadságharcának szellemi előkészítésében. Legyünk tárgyilagosak. E küzdelem eredményességéhez az is kellett, hogy Sztálin meghaljon, s ennek következtében némileg enyhülhessen a terror. Kellett, hogy Moszkvában Rákosi kopsz fejére koppintsanak túlzásai miatt, s így Nagy Imre lehessen a miniszterelnök. De elég volt egyszer kimondani az igazságot, s egyre többen kezdtek világosabban látni, egyre többen merték vállalni a tiszta beszédet. A hazugság tobzódásának világában az igazság felszabadító erejű.

1957 januárjától a szellemi élet számára különösen nehéz évek következtek. A kivégzések, a bebörtönzések, az egzisztenciális ellehetetlenítés, a józanságot nélkülöző hatalmi mámor következtében e területen a konszolidáció jóval tovább tartott, mint a gazdasági, a politikai életben. A természeténél fogva értelmiségtelen Kádár János tudatosan rettegésben kívánta tartani továbbra is mind a régi, tehát az 1945 előtti értelmiséget, mind a szocializmusban csaldótt új, munkásparaszt származású fiatalabbat. Ezért függesztették fel, majd szüntették meg az Írószövetség működését. Ezért számolták fel az irodalmi folyóiratokat. Emiatt tanácsoltak el évekre írókat a nyilvánosságtól. Ezért jelent meg a Népszabadságban és az akkor indult Élet és Irodalomban az írók híres-hírhedt tiltakozó nyilatkozata az ENSZ-hez, hogy vegye le a magyar kérdést a napirendről. 1989 után ez már nagy téma volt a sajtóban, monográfia-fejezet is készült róla. Aki mindezt nem ismeri, inkább ma is hallgasson. A hiteles történet máig nem tudható. Sem az ENSZ levéltárában, sem idehaza nem található meg a sajtóközlemény alapjául szolgáló aláírt, eredeti levél. Annyi bizonyos csak, hogy a terror légkörében gyűjtögettek aláírásokat azzal a csábítással, hogy így az íróperekben nem lesz szigorú ítélet. Déry Tibort ekkor halálbüntetés fenyegette. A megtorló hadjárat részeként említeni szükséges még az 1958-as pártállásfoglalást a népi írók mozgalmáról. Ez egyértelművé tette, hogy nemcsak politikai, de irodalomszer-
vezői tevékenységet sem engedélyeznek soha többé számukra, s természetesen másoknak sem a párton kívül.

Mindezzel egy időben sorra születtek az 1956 forradalmát elítélő, a hős kommunistákat dicsőítő írások. Furcsa módon 1990 óta némelyek arra hajlanak, hogy ezek fölött szemet hunyjanak, s azokat bírálják, akik a rendszer konszolidálódása után s a hiteles társadalomkritikai szemléletet megőrizve tértek vissza az irodalmi életbe. Szégyenletes dolog Déry Tibor, Németh László, Illyés Gyula, Nagy László, Sánta Ferenc, Juhász Ferenc, Csoóri Sándor és mások klasszikussá vált irodalmi műveit ócsárolni vagy agyonhallgatni egyes taktikai lépéseik ürügyén.

Célszerű volna, ha 1956 immár történelmivé vált örökségével előítéletek nélkül próbálna mindenki szembenézni. E forradalom és szabadságharc polifóniája segíthet annak felismerésében, hogy az irodalmi érték sem egyféle, miként az ideológiai, a politikai sem. A sokféleség nem baj, hanem értékképző lehetőség. Szeretni nem kötelező, sőt olykor nem is helyes bármiféle művészeti törekvést, de jogát a létezéshez mindnek elismerhetjük. A Magyar Írószövetség a magyar irodalom egyetemességében gondolkodik. Büszkék vagyunk minden jelentős életműre, de tiltakozunk az ellen, hogy bárki tudatlanul vagy olcsó politikai számításból leminősítse a mi szövetségünk tagjait. Türelemmel, de öntudatosan várjuk, hogy mások is eljussanak ehhez a felismeréshez.

Vasy Géza

Vasy Géza: <i>Magyar, író, szövetség (1945–1956–2007)</i>	1
---	---

LÁTHATÁR

Tornai József: <i>Dicsértünk Istent, életet; A törvény; Nemes Nagy Ágnes: Semmi-kert</i>	3
Makkai Ádám: <i>Jókai Annának</i>	5
Mezey Katalin: <i>Boldog,</i>	5
Bertha Zoltán: <i>Ady Endre korszerűsége</i>	6
Papp István Géza: <i>„A Nap korán-kelt Holdja, én” (Ady Endre Hold-motívumáról)</i>	10
Kovács István: <i>A hóhér magányossága; A kisfiú arcképe; A vérző tenyér és önnön lelkiállapotának leírása a sírt őriző római katona naplójában</i>	24
Szabó Tibor: <i>Ezen a világon</i>	26
Czigány György: <i>Imádság elveszett imákért; Jelenés</i>	30
Bene Zoltán: <i>...elmaradt...</i>	32
Veres Máté: <i>Hágárnak; napközi</i>	34

NYITOTT MŰHELY

Szentmártoni János: <i>„A vers olyan, mint a labradorkő” (Beszélgetés Turczy Istvánnal)</i>	35
Turczy István: <i>Kolumbusz befejezte imáját</i>	42

KÖNYVSZEMLE

Márkus Béla: <i>Gazdag és félelmetes világ (Takács Zsuzsa: A megtévesztő külsejű vendég)</i>	44
Urbán Péter: <i>Kaleidoszkóp és vizililiom (Tolnai Ottó: A pompeji szerelmesek)</i>	46
Rózsássy Barbara: <i>Kalandok valóságon innen és túl (Prágai Tamás: Pesti Kornél)</i>	47
D. Molnár István: <i>Megálmodott lengyel történetek (Huszadik századi lengyel novellák – vál. és szerk.: Pálfalvi Lajos)</i>	49

EURÓPAI FIGYELŐ

Szénási Ferenc: <i>Mario Luzi</i>	51
Mario Luzi: <i>És a farkas</i>	58
<i>Az élethez; Bor és okker; Toccata</i>	59
<i>Elefántcsont; Diana-jel, ébresztő; Év</i>	60
<i>Leánytemető; A kocsmá</i>	61
<i>Las animas; Jókívánság (Szénási Ferenc fordításai)</i>	62
<i>A Pier Paolo Vergerio Olasz–Magyar Kulturális Egyesület (Duino Aurisina, Friuli Venezia Giulia tartomány, Olaszország)</i>	63
<i>A HunCro, a horvátországi magyarok kiadója</i>	64
Lydia Scheuermann Hodak: <i>Kígyóbőrnyakék (részlet, Borbély János fordítása)</i>	65
Zvonimir Mrkonjić: <i>A szonett kibomlása; Ó, azok a hetvenes évek, poétika (Kovács István fordításai)</i>	67
Zelnik József: <i>Hajósok az Adrián</i>	68

Számunkat Török Levente munkáival illusztráltuk. Grafikáit az ARTE Galéria és Aukciós Iroda (Bp., V., Ferenczy István u. 14.) bocsátotta rendelkezésünkre. További információ: Marsó Diana (20) 477-4228

Török Levente (1956, Marosvásárhely) üvegtervező, festő, grafikus. 1990 óta él Magyarországon, 1999 óta Pálfán. Jelenleg a helyi fogyatékosok otthonában rajzterapeutaként dolgozik. „Rajzolj egy kört!” – ez volt az első lépés a lélek megismeréséhez. »Ez a kör maga a világ« – mondotta édesanyám. Azóta rajzolom a kört.”